

แบบสำรวจ ความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นิยามศัพท์

1. แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง สถานที่ บุคคล ที่เป็นองค์ความรู้อันเกิดจากการสั่งสมความรู้ เป็นรากฐานความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์และความรอบรู้ รวมทั้งได้รับการถ่ายทอดมาจาก บรรพบุรุษจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นวิถีชีวิต มรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า เป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น รวมถึง องค์ความรู้ที่ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาวะแวดล้อม และวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมของผู้คนแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็น แหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ครู และประชาชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในบริบทท้องถิ่นและสามารถบูรณาการ เข้ากับการเรียนรู้ของผู้คนที่ทันยุคทันสมัยได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้ชำนาญการในภูมิภาคท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ หรือผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน จากการสั่งสมประสบการณ์ของตนเองจนมีความเชี่ยวชาญ และสามารถถ่ายทอดความรู้และเป็นที่ยอมรับ ของสังคม และชุมชน เช่น ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม หัตถกรรม ศิลปกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม แพทย์แผนไทย หมอชาวบ้าน หมอดินอาสา ช่างสิบหมู่
3. ความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านข้อมูลพื้นฐานของแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก (3) ด้านการจัดการเรียนรู้ (4) ด้านผู้ชำนาญการ ในภูมิภาคท้องถิ่น (5) ด้านการมีส่วนร่วม (6) ด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ (7) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำชี้แจง

1. แบบสำรวจนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีมาตรฐานต่อไป
2. แบบสำรวจนี้ มีทั้งหมด 3 ตอน แบ่งออกเป็น ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
3. ผู้ชำนาญการในภูมิภาคท้องถิ่น ใส่เครื่องหมายถูก ☒ ที่ตรงกับข้อเท็จจริง เพื่อประโยชน์ในการ จัดทำมาตรฐานและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป และกรอกข้อมูลในช่องว่าง ที่เว้นไว้ให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ - สกุล.....
2. ที่อยู่ปัจจุบัน/เบอร์โทรศัพท์
เลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขตจังหวัด
รหัสไปรษณีย์ เบอร์โทรศัพท์

3. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

4. อายุ ปี

5. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

☐ อนุปริญญา/ปวส.

☐ ปริญญาตรี

☐ ประกาศนียบัตรบัณฑิต

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่น ๆ

6. อาชีพ

☐ เกษตรกรรม

☐ ข้าราชการ

☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ ผู้ประกอบการ

☐ พนักงานราชการ

☐ ลูกจ้าง

☐ แม่บ้าน/พ่อบ้าน

☐ อื่น ๆ

ตอนที่ 2 ความพร้อมของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านข้อมูลพื้นฐานของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ชื่อแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....
เลขที่..... หมู่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต จังหวัด
รหัสไปรษณีย์ เบอร์โทรศัพท์
ผู้ประสานงาน เบอร์โทรศัพท์
ช่องทางการติดตามอื่น ๆ เช่น Facebook / Line / Website / TikTok ระบุ ชื่อของช่องทางการติดต่อนั้น ๆ

2. ความรู้ ความเชี่ยวชาญในภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขา เรื่อง (ระบุ).....
เช่น การทำนาปรัง การจับปูดำวิถีชาวบ้าน การปลูกผักออร์แกนิก การเลี้ยงผึ้ง การทอผ้าฝ้ายล้านนา
ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ สมุนไพรพื้นบ้าน (ดีปลี/ควาตอง) ดนตรีไทย (ซอฮู้) การทำปุ๋ยไท แปลงปลูกผักไม่รดน้ำ

3. วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

4. แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งมาเป็นระยะเวลา ปี เดือน
5. แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีระยะทางห่างจากถนนเส้นหลัก กิโลเมตร เมตร
6. พิกัด (ละติจูด - ลองจิจูด) ของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ รถสาธารณะ ☐ รถรับจ้าง ☐ รถส่วนบุคคล
- ☐ เดินเท้า ☐ เรือ ☐ อื่น ๆ
8. แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีพื้นที่รองรับสำหรับจัดกิจกรรม จำนวน.....คน

9. พื้นที่สำหรับจอดรถในแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

9.1 พื้นที่ส่วนบุคคล ☐ ไม่มี ☐ 1 - 5 คัน ☐ 6 - 10 คัน ☐ 11 คันขึ้นไป

9.2 พื้นที่สาธารณะ ☐ ไม่มี ☐ 1 - 5 คัน ☐ 6 - 10 คัน ☐ 11 คันขึ้นไป

10. อาคาร สถานที่ และสภาพแวดล้อมของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ตัวอาคารมีความมั่นคง แข็งแรง ☐ ตั้งอยู่ในบริเวณชุมชนที่ปลอดภัย

☐ โถงและเก้าอี้สำหรับจัดกิจกรรมมีจำนวนที่เหมาะสม ☐ แสงสว่างเพียงพอ

☐ บรรยากาศเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ☐ อื่น ๆ.....

11. จุดบริการห้องน้ำ

☐ ไม่มีห้องน้ำส่วนกลาง ☐ มีห้องน้ำส่วนกลาง 1 ห้อง (ไม่แยกชาย - หญิง)

☐ มีห้องน้ำส่วนกลาง 2 ห้อง (แยกชาย - หญิง) ☐ มีห้องน้ำส่วนกลาง 3 ห้อง (แยกชาย - หญิง)

☐ อื่น ๆ.....

12. จุดบริการห้องน้ำปลอดภัย สะอาด และเหมาะสมกับการใช้งาน

☐ ดีมาก ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

13. จุดบริการห้องน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

☐ เพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ

14. พื้นที่และบริเวณสำหรับการจัดการเรียนรู้

☐ ภายในอาคารอย่างเดียว ☐ ภายนอกอาคารอย่างเดียว

☐ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร

15. ที่พักในแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ไม่มี

☐ มี ที่พักได้ จำนวน คน

ด้านการจัดการเรียนรู้

16. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ อุปกรณ์สาธิต ☐ พื้นที่เรียนรู้ที่เป็นสถานที่จริง ☐ โมเดลจำลอง

☐ เครื่องขยายเสียง ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ เครื่องโพรเจกเตอร์

☐ จอฉายภาพ ☐ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ☐ คอมพิวเตอร์

☐ เครื่องพรีนเตอร์ ☐ อื่น ๆ

17. รูปแบบ/วิธี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บรรยาย ☐ ออนไลน์ ☐ ปฏิบัติจริง

☐ ฐานการเรียนรู้ ☐ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ☐ สาธิต

☐ โครงงาน ☐ ชมวิดีโอ ☐ ชมนิทรรศการ

☐ ศึกษาดูงาน ☐ อื่น ๆ

18. ช่องทางการถ่ายทอดความรู้หรือเผยแพร่กิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผ่านวิทยากร

☐ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line, YouTube, TikTok, Instagram website ฯลฯ

☐ ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสาร แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

19. ผู้เข้ารับบริการ โดยเฉลี่ย จำนวนคน/เดือน
20. การเปิดให้บริการ โดยเฉลี่ย จำนวนครั้ง/เดือน
21. การเปิดให้บริการ เวลาเปิดน. เวลาปิด.....น.

ด้านผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่น (วิทยากร)

22. ประสบการณ์ของวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ปี เดือน
23. วิทยากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในองค์ความรู้นั้น
☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย
24. วิทยากรสามารถใช้สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ ได้อย่างเหมาะสม
☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย
25. วิทยากรมีเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ที่น่าสนใจ เช่น การสื่อสาร การจัดกระบวนการ การใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์การใช้สื่อประกอบ การยกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม การควบคุมโทนเสียง การสบตาผู้ฟัง การใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย
26. บุคลิกภาพมีความเหมาะสม เช่น การแต่งกาย การวางตัว มนุษยสัมพันธ์ดี อธิบายดี การจัดการอารมณ์ ความน่าเชื่อถือ ภาษามารยาท การพูดจา รู้จักกาลเทศะ ช่างสังเกต เข้าถึงง่าย
☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย
27. วิทยากรมีการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย

ด้านการมีส่วนร่วม

28. การได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย จำนวน.....ภาคีเครือข่าย
29. การส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ เงิน ☐ ทรัพย์สิน ☐ สื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้
☐ การจัดการเรียนรู้ ☐ การพัฒนาวิชาการและบุคลากร
☐ การสร้างและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ☐ ทรัพยากรอื่น ๆ เช่น.....
30. มีการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง
☐ มี ☐ ไม่มี

ด้านการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ หมายถึง การดำเนินงานอย่างเป็นกระบวนการ มีความสัมพันธ์กัน เชื่อมโยงกัน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ โดยมีแนวทาง ขั้นตอน ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี สามารถทำซ้ำได้ และมีการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ รวมถึงอาจมีการประเมิน การปรับปรุง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

31. การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
☐ เป็นระบบ ☐ ไม่เป็นระบบ
32. การบริหารจัดการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
☐ เป็นระบบ ☐ ไม่เป็นระบบ

33. การบริหารจัดการข้อมูลแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ☐ เป็นระบบ ☐ ไม่เป็นระบบ

34. การบริหารจัดการบุคลากร

- ☐ เป็นระบบ ☐ ไม่เป็นระบบ

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

35. แผน/ตาราง/โปรแกรม/กำหนดการ ในการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

- ☐ มี ☐ ไม่มี

36. การจัดฐานการเรียนรู้/นิทรรศการ/มุมประสบการณ์การเรียนรู้ ฯลฯ มีความเหมาะสมและหลากหลาย

- ☐ มี ☐ ไม่มี

37. รูปแบบ/วิธี และกระบวนการ ในการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความหลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การปฏิบัติจริง ฐานการเรียนรู้ การชมวิดิทัศน์ การชมนิทรรศการ การศึกษาดูงาน และออนไลน์ ฯลฯ

- ☐ มี ☐ ไม่มี

38. การเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และการจัดสภาพแวดล้อมภายใน - ภายนอกแหล่งเรียนรู้ มีเพียงพอเหมาะสม และปลอดภัย (1) สื่อต่าง ๆ ทั้งสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่อของจริง สื่อที่เป็นวัสดุ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ นิตยสาร จาริต ประเพณี วิถีชุมชน วิถีชาวบ้าน ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน (2) อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้ เช่น เครื่องแปรรูปผลไม้ เครื่องแปรรูปอาหารสัตว์ แผงโซล่าเซลล์ หม้ออบไร้น้ำมัน กี๋ทอดผ้า (3) เทคโนโลยี เช่น แอปพลิเคชัน โดรนเพื่อการเกษตร เครื่องควบคุมอุณหภูมิการเปิด-ปิดน้ำ หุ่นยนต์ทางการเกษตร ระบบพลังงานทดแทน และ (4) การจัดสภาพแวดล้อมภายใน - ภายนอก แหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียน เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และมีอาคาร สถานที่ และพื้นที่ใช้งานที่มีความแข็งแรง มั่นคง ปลอดภัย

- ☐ มี ☐ ไม่มี

39. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และหลากหลายวิธี ผ่านช่องทางต่าง ๆ

ดังนี้ (1) สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line, YouTube, TikTok, Instagram website ฯลฯ

(2) ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสาร แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์

- ☐ มี (ระบุ)
☐ ไม่มี

40. การยกย่อง เชิดชูเกียรติ เช่น โล่รางวัล เกียรติบัตร และวุฒิบัตร จากหน่วยงานอื่น ๆ

- ☐ มี (ระบุ)
☐ ไม่มี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ท่านคิดว่าปัจจัยใดสำคัญที่สุดในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการดำเนินการถอดองค์ความรู้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญ จำเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างไร

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง